

EEN EERSTE VONDST VAN DE AZIATISCHE KORFMOSSEL (*CORBICULA FLUMINEA*) IN HET GROENE HART VAN ZUID-HOLLAND

A. van Berge Henegouwen

First find of the freshwaterbivalve *Corbicula fluminea* outside the greater rivers in Zoetermeer, province of Zuid-Holland, Netherlands

Along the shores of the Zoetermeerse Plas north of Zoetermeer several living adult and juvenile specimens of this introduced species were found both on the shore and in the lake. Birds, especially Common coot, *Fulica atra*, were observed to be the main cause of landing the shells together with *Unio*- and *Anodonta*-species. All specimens showed rests of byssusthreads of *Dreissena polymorpha*, the main foodsource for the coots during winter.

Tijdens een inventariserend onderzoek naar door watervogels aan land gebrachte Mollusca werden doubletten en levende exemplaren van de Aziatische korfmossel aangetroffen op de oever van de Zoetermeerse Plas in Zoetermeer (Amersfoort-coördinaten 94/455).

Veel watervogels, onder meer meerkoet, kuifeend en brilduiker, fourageren tijdens de wintermaanden in grote meren en vaarten op driehoeksmossels, *Dreissena polymorpha*. Vooral meerkoeten duiken in ondiep water langs de oever van de Zoetermeerse Plas naar driehoeksmossels. Met hun snavels pakken zij de byssusdraden en brengen zo kluiten mossels aan land om ze daar op te eten. Pogingen van meerkoeten om op het water een mossel door te slikken mislukken meestal doordat de kluit weer onder water verdwijnt. Op de oever doen behalve meerkoeten ook waterhoentjes pogingen de mossels te eten en grote meeuwen willen nog wel eens een schildersmossel in zijn geheel doorslikken. Driehoeksmossels hechten zich normaal met byssusdraden aan een harde ondergrond of beschoeiing. De bodem van de Zoetermeerse Plas is ter plaatse zandig en bezaaid met kleppen en levende exemplaren van schildersmossel, *Unio pictorum*, bolle stroommossel, *Unio tumidus*, vijvermossel, *Anodonta anatina* en zwanenmossel, *Anodonta cygnea*. In sommige gevallen lukt het de meerkoeten om ook grotere zoetwatermosselen die vastzitten aan een klont driehoeksmossels aan land te brengen. Zo kunnen op de oever tijdens de wintermaanden grote aantallen levende mossels terecht komen. Uit de lege kleppen, die vaak met zand gevuld zijn, kunnen dan tevens kleinere soorten slakken en

schelpen verzameld worden. Tijdens een recente rondgang langs de oever van de plas trof ik op één plaats op de zuidoever levende dieren, lege doubletten en losse kleppen aan van de Aziatische korfmossel, *Corbicula fluminea*. Aan alle verzamelde korfmossels zaten byssusdraden van de driehoeksmossel gehecht. Mijn stellige indruk is dat ook deze schelpen door watervogels aan land gebracht zijn. Ik heb niet gezien, of de schelpen door watervogels gegeten werden. Voorzover bekend is dit de eerste vondst in West-Nederland buiten het gebied van de grote rivieren en kanalen. Aangezien het om grote volwassen exemplaren gaat, de grootste heeft een breedte van 34 mm, moet de soort al langer in de Zoetermeerse Plas aanwezig zijn. Tijdens een excursie werden recentelijk ook jonge exemplaren van de bodem verzameld. De oorspronkelijke herkomst moet gezocht worden in de aanvoer van rivierwater. De wateraan- en afvoer in de Zoetermeerse Plas is tamelijk complex. Er is een verbinding naar de Oude Rijn via de Noord Aa en via de weteringen in het dorp is een verbinding naar de Rottemeren mogelijk. Wat verder opvalt is, dat de dieren heel lang in leven blijven wanneer ze op het droge of in zuurstofarm water liggen. Bij mij thuis leefden ze na drie weken in stilstaand water nog steeds.

Adres van de auteur:

Scheveningsebos 15

2716 HT Zoetermeer

E-mail: arnovbh@xs4all.nl

Helix pomatia

Limburg

foto: Menno Soes